

Capitolul 1

Mătușa Polly

— **S**om!

Niciun răspuns.

— Tom!

Din nou, niciun răspuns.

— Ce s-o fi întâmplat cu băiatul ăsta? Hei, Tom!

Bătrâna își trase ochelarii mai în jos și se uită prin cameră, pe deasupra lor; apoi și-i ridică din nou și se uită pe dedesubtul lor. Rareori se uita prin ei, mai ales când era vorba despre un lucru așa de mărunț ca un băiețel; erau ochelarii ei buni, mândria sufletului ei, și erau făcuți ca să-i ofere „clasă“, nu ca să se folosească de ei. După o clipă de perplexitate, spuse, nu mânioasă, dar destul de tare cât să audă toate mobilele din casă:

— Ei, ascultă aici, dacă pun mâna pe tine, te ...

Se întrerupse, pentru că, între timp, se aplecase și scor-mo-nea cu mătura sub pat, ca să-și tragă răsuflarea între două lovituri. Însă nu făcu altceva decât să trezească pisica.

— N-am văzut picior de băiat pe aici!

Se duse spre ușa deschisă, se postă în prag și se uită printre vrejurile de roșii și tufele de ciumăfaie din grădină. Nici urmă de Tom. Atunci își ridică vocea la un unghi calculat în funcție de distanță și strigă:

— Heeei, Tom!

De undeva din spatele ei se auzi un zgomot ușor, iar bătrâna se răsuci destul de repede ca să-l prindă de poalele hainei și să-l oprească din fugă pe băiețel.

Chapter 1

Aunt Polly

"Tom!"

No answer.
"Tom!"

No answer.

"What's gone with that boy, I wonder? You Tom!"

The old lady pulled her spectacles down and looked over them about the room; then she put them up and looked out under them. She seldom looked through them for so small a thing as a boy, for they were her state pair, the pride of her heart, and were built for 'style' not service. After a moment of perplexity, she said, not fiercely, but still loud enough for the furniture to hear:

"Well, I say if I get hold of you, I'll —"

She paused, for by this time she was bending down and punching under the bed with the broom, and so she needed breath to punctuate the punches with. She resurrected nothing but the cat.

"I never did see the beat of that boy!"

She went to the open door and stood in the doorway, and looked out among the tomato vines and 'jimson' weeds in the garden. No Tom. So she lifted up her voice at an angle calculated for distance, and shouted:

"Y-u-o-o Tom!"

There was a slight noise behind her, and the old lady turned just in time to seize a small boy by the slack of his roundabout and arrest his flight.

– Așa! Trebuia să mă gândesc că ești în cămară! Ce făceai acolo?

– Nimic.

– Nimic! Uită-te la mâinile și la gura ta! Ce-i cu camionul ăla?

– Nu știi, mătușă.

Bătrâna se învârti în loc și-și feri de pericol poalele rochiei. Băiețelul o zbughi, sări peste gardul înalt din scânduri și dispăru. Mătușa Polly rămase mirată preț de o clipă, apoi zâmbi cu blândețe.

– Afurisitul, da' io chiar nu mă învăț minte? M-a păcălit de atâtea ori că ar trebui să mă aștept la orice. Numa' că bătrânii își ăi mai mari dintre nătărăi. Da' și el, niciodată nu face aceeași năzbâtie două zile la rând; de unde să știe omu' ce-o să-i mai treacă prin cap? Știe până unde să întindă coarda ca să nu mă scoată din sărite și știe cum să mă îmbuneze ori să mă facă să râd, și tot așa, iar io nu po' să dau în el. Nu-mi fac datoria cu băiețașul ăsta, Dumnezeu știe că ăsta-i adevărul. Bătaia e ruptă din rai, așa scrie la carte. Fac păcate și sufăr, și pentru mine și pentru el, știu asta. E zvăpăiat foc, da' răspund pentru el! E băiatu' lu' soră-mea care-a murit, biata de ea, și nu mă lasă inima să-l plesnesc. De câte ori scapă nepedepsit, îmi fac muștrări de conștiință, da' când dau în el mi se rupe inima. Ei, Doamne, omu' născut din femeie are viață scurtă și amărată, bine zice Scriptura. O să tragă chiulul în după-masa asta, iar eu am să-l pedepsesc. E tare greu să-l faci să muncească sâmbăta, când toți băieții au liber, da' el urăște munca ceva de speriat, iar io trebuie să-mi fac datoria, măcar în parte, altfel stric copilul de tot!

Într-adevăr, Tom a tras chiulul și s-a distrat de minune.

S-a întors acasă cu puțin înainte de cină, atât cât să aibă timp să-l ajute pe Jim, băiețelul negru, să crape lemnele pentru a doua zi și să facă surcele – cel puțin a ajuns la vreme ca să-i povestească lui Jim despre năzdrăvăniile lui, lăsându-l pe acesta să facă mai toată treaba.

"There! I might a thought of that closet. What you been doing in there?"

"Nothing."

"Nothing! Look at your hands and your mouth. What is that truck?"

"I don't know, Aunt."

The old lady whirled round, and snatched her skirts out of danger. The lad fled on the instant, scrambled up the high board-fence, and disappeared over it. His Aunt Polly stood surprised a moment, then broke into a gentle laugh.

"Hang the boy, can't I never learn anything? Ain't he played me tricks enough like that for me to be looking out for him by this time? But old fools is the biggest fools there is. But, my goodness, he never plays them alike two days, and how is a body to know what's coming? He 'pears to know just how long he can torment me before I get my dander up, and he knows if he can make out to put me off for a minute or make me laugh, it's all down again, and I can't hit him a lick. I ain't doing my duty by that boy, and that's the Lord's truth, goodness knows. Spare the rod and spoil the child, as the good book says. I'm a-laying up sin and suffering for us both, I know. He's full of the old scratch, but laws-a-me! He's my own dead sister's boy, poor thing, and I ain't got the heart to lash him, somehow. Every time I let him off, my conscience does hurt me so; and every time I hit him my old heart most breaks. Well-a-well, man that is born of a woman is of few days and full of trouble, as the Scripture says, and I reckon it's so. He'll play hookey this afternoon, and I'll punish him. It's mighty hard to make him work Saturdays, when all the boys is having a holiday, but he hates work more than he hates anything else, and I've got to do some of my duty by him, or I'll be the ruination of the child."

Tom did play hookey, and he had a very good time.

He got back home just in time to help Jim, the small coloured boy, saw next day's wood, and split the kindlings before supper – at least he was there to tell his adventures to Jim while Jim did three-fourths of the work.

Sid, fratele mai mic al lui Tom (de fapt, frate vitreg), terminase deja ce avea de făcut (să adune vreascuri), pentru că era un băiețel liniștit, nu unul pus pe șotii. Tom mânca și, dacă tot avea ocazia, șterpelea din zahăr, iar mătușa Polly îi puneă tot felul de întrebări viclene, foarte profunde, cu intenția de a-l face să se dea de gol.

– Tom, a fost cam cald azi la școală, așa-i? îi zise ea.

– Mda.

– Foarte cald, nu?

– Mda.

– Și nu ți s-a făcut chef să înoți, Tom?

Un fulger de spaimă îl străbătu pe Tom – o urmă de bănuială care îi strică buna dispoziție. Se uită cu luare-aminte la mătușa Polly, dar pe chipul ei nu se citea nimic, așa că zise:

– Mm, nu – adică, nu prea.

Bătrâna întinse mâna și pipăi cămașa lui Tom.

– Văd că acum nu ți-e prea cald, îi spuse.

Se feliită în gând pentru că descoperise că aceasta era uscată, fără să știe nimeni că exact asta fusese intenția ei. Cu toate astea, Tom știa acum dincotro bătea vântul. Știa cam care era următoarea mișcare.

– Unii dintre noi ne-am dat cu apă pe cap – uite, am și acum părul nițel ud.

Mătușa Polly se supără când își dădu seama că uitase de acest amănunt doveditor și fusese păcălită. Apoi îi veni o altă idee:

– Tom, sper că nu ți-ai desfăcut gulerul acolo unde ți l-am cusut, ca să-ți dai cu apă pe cap! Descheie-te la nas-ture!

Neliniștea de pe chipul lui Tom dispăru. Își desfăcu cămașa. Gulerul era cusut cum trebuie.

– Ei, drăcie! Să zicem ca tine. Știu io că ai tras chiulul și te-ai dus la scăldat, da' te iert, Tom.

Era pe jumătate supărată pentru că nu reușise să-l păcălească, pe jumătate bucuroasă pentru că, măcar de data asta, Tom fusese cuminte.

Tom's younger brother (or rather, half-brother) Sid had already finished his part of the work (picking up chips), for he was a quiet boy, and had no adventurous troublesome ways. Tom was eating his supper and stealing sugar as opportunity offered, while Aunt Polly was asking him questions that were full of guile, and very deep – for she wanted to trap him into damaging revelations.

"Tom, it was middling warm in school, warn't it?" said she.

"Yes'm."

"Powerful warm, warn't it?"

"Yes'm."

"Didn't you want to go in a-swimming, Tom?"

A bit of a scare shot through Tom – a touch of uncomfortable suspicion. He searched Aunt Polly's face, but it told him nothing, so he said:

"No'm – well, not very much."

The old lady reached out her hand and felt Tom's shirt:

"But you ain't too warm now, though", she told him.

And it flattered her to reflect that she had discovered that the shirt was dry without anybody knowing that was what she'd had in her mind. But in spite of her, Tom knew where the wind lay now. So he forestalled what might be the next move.

"Some of us pumped on our heads – mine's damp yet. See?"

Aunt Polly was vexed to think she had overlooked that bit of circumstantial evidence, and missed a trick. Then she had a new inspiration:

"Tom, you didn't have to undo your shirt collar where I sewed it to pump on your head, did you? Unbutton your shirt!"

The trouble vanished out of Tom's face. He opened his shirt. His shirt collar was securely sewed.

"Bother! Well, go 'long with you. I know you'd played hookey and been a-swimming, but I forgive ye, Tom."

She was half sorry her trick had miscarried, and half glad that Tom had stumbled into obedient conduct for once.

Numai că Sidney zise:

– Păi, eu credeam că i-ai cusut gulerul cu ață albă, dar văd că e neagră.

– Așa e, l-am cusut cu ață albă! Tom!

Tom nu mai așteptă continuarea. Ieși pe ușă, strigând:

– Sidddy, să vezi bătaie ce-ți dau!

Tom se retrase într-un loc sigur și cercetă cu atenție două ace mari înfipite în reverele cămășii, cu ață înfășurată în jurul lor – la unul ață albă, la celălalt ață neagră.

– Nu băga de seamă, dacă nu era Sid. La naiba, câteodată îl coase cu albă, câteodată cu neagră. Tare aş vrea să se hotărască odată – nu mai știu care cum e. Stai să vezi ce-l cotonogesc pe Sid pentru asta! Să-mi ziceți mie cuțu' dacă nu i-o fac!

Precum se vede, Tom nu era băiatul model al satului.

E drept că-l cunoștea pe băiatul model – și că nu putea să-l sufere.

În două minute, uitase deja de toate necazurile. Nu pentru că necazurile lui ar fi fost mai puțin grele ori amare decât ale unui om mare, ci pentru că un nou motiv de interes, unul puternic, le anihilase și i le ștersese deocamdată din minte așa cum și necazurile oamenilor mari sunt uitate când îi prinde entuziasmul unor activități noi. Această proaspătă zonă de interes se referea la o noutate foarte apreciată în materie de fluierat, pe care tocmai o aflase de la un negru și pe care ardea de nerăbdare s-o pună în practică fără să-l stingherească nimeni. Era vorba despre o întorsătură asemănătoare cu trilul unei păsări, un fel de susur lichid obținut prin atingerea limbii de cerul gurii, la intervale scurte, în toiul melodiei. Cititorul își amintește probabil cum se face asta, dacă a fost vreodată copil. Cu sârguință și atenție, Tom a devenit în curând foarte iscusit; a pornit-o pe stradă cu gura plină de armonie și cu sufletul mustind de recunoștință. Se simțea ca un astronom care descoperă o nouă planetă. Sigur că, în ceea ce privește profunzimea, intensitatea și puritatea plăcerii, avantajul era de partea băiatului, nu a astronomului.

But Sidney said:

“Well, now, if I didn’t think you sewed his collar with white thread, but it’s black.”

“Why, I did sew it with white! Tom!”

But Tom did not wait for the rest. He went out of the door, crying:

“Siddy, I’ll lick you for that.”

In a safe place, Tom examined two large needles which were thrust into the lapels of his shirt – and had thread bound about them – one needle carried white thread and the other black.

“She’d never have noticed it if it hadn’t been for Sid. Confound it, sometimes she sews with white, and sometimes with black. I wish to geeminy she’d stick to one or t’other – I can’t keep the run of ‘em. But I bet you I’ll lam Sid for that. If I don’t, blame my cats.”

He was not the model boy of the village. He knew the model boy very well though – and loathed him.

Within two minutes, he had forgotten all his troubles. Not because his troubles were less heavy and bitter than a man’s, but because a new and powerful interest bore them down and drove them out of his mind for the time – just as men’s misfortunes are forgotten in the excitement of new enterprises. This new interest was a valued novelty in whistling, which he had just acquired from a negro, and he was looking forward to practicing it undisturbed. It consisted in a peculiar bird-like turn, a sort of liquid warble, produced by touching the tongue to the roof of the mouth at short intervals in the midst of the music. The reader probably remembers how to do it if he has ever been a boy. Diligence and attention soon gave him the knack of it; he strode down the street with his mouth full of harmony and his soul full of gratitude. He felt much as an astronomer who has discovered a new planet. No doubt as far as strong, deep, unalloyed pleasure is concerned, the advantage was with the boy, not the astronomer.